

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune
Brașov și la următoarele:
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenfild & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Ooppelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opolád (VII. Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și învo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și strălămate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 80. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dâzul scos: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 133.

Brașov, Sâmbătă 16 (29) Iunie

1907.

Trebuie să înghiță hapul amar.

N'au încătrău, trebuie să înghiță hapul amar. Guvernul coaliției maghiare stă în fața uneia din cele mai grave chestiuni din câte îl neliniștesc. Ce să înceapă cu Croații și cum să umble cu ei, ca să nu se nască din conflictul actual și mai grave încercături?

Mai întâi se ridică problema de-a face ordine prin aplicarea „legei” în Croația. Banul cel nou nu se bucură nici de popularitate, nici de simpatie înaintea dietei croate. Cum să procedă el față de această dietă și cum să procedă, în cazul disolvării, ei la nouele alegeri ca să-și câștige o majoritate, cu care să poată guvernarea? Toate acestea sunt întrebări cari ating și guvernul unguresc, căci dacă Banul nu se va putea ține, va face fiasco și politica lui. A spera, că Banul Rakodeczay, care e unionist, va putea grupa în jurul său o majoritate cât de mică de unioniști, este prea cutezat sub împrejurările de față chiar imposibil, dacă nu se va lua refugiu la forța brutală. Cum să se facă deci ordine în Croația mult agitată și nemulțămîntă?

Dar nu aceasta întrebare preocupă pentru moment mai tare pe cei dela cârmă, ci ceea ce-i îngrijește și-i neliniștesc astăzi mai mult este obstrucțiunea Croaților, pe care una din foi o numește supărătoare, rușinatoare și periculoasă.

Astăzi s'a început, după știrile ce le avem, obstrucția tehnică a Croaților cu votarea nominală ce au cerut-o. Vor face deja la titlul proiectului de lege relativ la drumurile de fier propunerii, cerând votare nominală asupra lor.

Hotărîrea Croaților de a continua obstrucțiunea și de a-o înăspri prin folosirea tuturor mijloacelor ce le stă la dispoziție, a produs mare consternare între deputații majorității, căci pe când sperau că camera va lua vacanță în ajunul secerișului, ei au acum perspectiva de a petrece în

căldurile mari în capitală până prin luna lui August cât se crede că va dura obstrucțiunea. Ministrul-președinte Wekerle voiește ca dieta să fie întrunită până ce va fi înfrântă obstrucțiunea croată.

Cu planul acesta însă nu se învoiesc cei din majoritate și stăruie cu multă energie pe lângă guvern ca să amâne dieta.

Un nou moment, care nu va contribui nici decum la liniștea cabinetului Wekerle și a partidelor coaliției, s'a ivit în conflictul cu Croații. Nu înțelegem aici pledoaria organului socialistilor în apărarea procedurii deputaților croați, care a cauzat mult sânge rău foilor coaliției maghiare, ci avem în vedere demonstrația ce au făcut-o Sârbo-Croații austriaci în favorul deputaților croați obstrucționiști din camera ungară. Ministrul președinte Wekerle, aflându-se în Viena, a vizitat ieri ședința Reichsrath-ului unde a luat loc în loja ministrilor. Zărindu-l deputații croați din dreapta camerei, au demonstrat în contra lui cu strigări de „abzug”. A fost o demonstrație de tot penibilă pentru ministrul unguresc, care s'a văzut silit a se retrage imediat. Eșind din Reichsrath însă a fost întâmpinat de studenții croați asemenea cu strigări sgetoase, așa că a trebuit să intervină chiar și poliția. Unele foi spun că între studenții croați s'ar fi aflat și studenții români.

Mai mult însă, clubul Slavilor de sud din Reichsrath a decis a interpela guvernul austriac dacă nu e aplicat ca în sensul legii pactului să fie invitați și reprezentanții Croației la negocierile pentru pactul economic.

Trebuie să le vină dar foarte greu șefilor coaliției maghiare, că, pe când au sperat a se fi împăciuit pentru toate timpurile cu Croații, aceștia se ridică acum cu atâta vehemență contra lor. Dar n'au ce face trebuie să înghiță hapul amar.

Comisia pentru desbaterea cuotei și-a ținut Miercuri prima ședință, în care s'a ocupat cu stabilirea cuotei și fixarea termenului. Raportorul Földes Béla a făcut propunerile: 1) Cuota să se stabilească pe timpul dela 1 Iulie 1907 până la 31 Decembrie 1916. 2) Venitele vămurilor să se folosească și pe viitor pentru acoperirea cheltuielilor comune. 3) Cuota se stabilește în 32-29 la sută pentru Ungaria și 67-71 la sută pentru Austria. Comisia a primit cu 5 voturi contra 2 voturi, cele două propuneri dintâu, respingând propunerea a treia și acceptând și pentru viitor tot cuota veche.

În ședința de ieri a dietei s'a încheiat desbaterea generală a proiectului de lege despre urcarea lefurilor impiegaților de la căile ferate și s'a început desbaterea pe §§. a acestui proiect.

„Alianța” cu socialistii.

S'a vorbit mult săptămânile trecute despre o alianță între deputații naționaliști și între conducătorii socialistilor din Budapesta. Și nu numai în foile maghiare s'a vorbit despre această eventualitate, ci și în foile noastre din Arad și Budapesta. „Tribuna” din Arad anunțase chiar, că pentru stabilirea unei astfel de alianțe sau înțelegeri, s'ar fi început deja purparleurile și că în scopul acesta s'a inițiat o convorbire între bărbații de încredere naționaliști și socialisti.

Noi am primit știrile acestea cu rezervă, fiindcă cunoaștem tactica socialistilor și tenacitatea, cu cari ei țin la principiile și programul lor. Vedem acum că am fost în drept a primi cu îndoială acele știri și a aștepta să vedem cum se va pronunța organul socialistilor, care observa o tăcere cam suspectă față cu cele ce se scriau în foile naționaliste amintite.

În cele din urmă organul socialist „Népszava” vine și desminte toate faimele despre alianța socialistilor cu naționaliștii zicând că „privește existența și ținta partidelor naționaliste ca nefolositoare, ba chiar păgubitoare”. Ziarul socialist adaugă apoi: „Suntem contrari ori-cărui șovinism, combatem nu numai patriotismul stupid unguresc, ci și patriotismul unilateral român, slovac, sârb, etc. Nu cunoaștem deosebire între Maghiar, German, Slovac, Sârb or alt neam ci facem deosebire numai în ce privește clasele iar nu popoarele.”

„Népszava” așteaptă ca naționaliștii să adopte principiile lor pentru a lupta contra exploatării poporului și să espere-

siune speranței, că partea cea înaintată a naționalităților se va lăpăda de șovinismul naționalist și va intra în tabăra democrației radicale, pe câtă vreme proletariatul național se va grupa sub steagul social-democrației internaționale.

În numărul său cel mai nou dela 27 Iunie, organul socialist declară din nou că o alianță a lui cu partidele naționalităților este apriori imposibilă, deoarece partidul socialist cu nici un preț nu-și poate schimba programul său. În fine declară categoric, că partidul social-democrat n'a luat parte la nici un fel de convorbire sau conferență, care să fi avut de scop realizarea acelei alianțe. Iar conducerea partidului n'a dat nimănuși împuternicire în privința aceasta.

Altă este conlucrarea eventuală cu partidele naționaliste în anumite chestiuni. La aceasta sunt gata socialistii, ceea-ce nu era de lipsă să ne-o spună. Știm noi foarte bine că pentru ajungerea țintei lor socialistii nu sunt alegători, ci sunt gata a conlucra din caz în caz cu ori-ce partid.

Așa stă lucrul deocamdată cu mult ventilată alianță între naționaliști și socialisti.

Reforma regulamentului camerei austriace. În noul Reichsrath austriac se pregătește o reformă radicală a regulamentului camerei, chemată să garanteze mersul regulat al dezbaterilor parlamentare. În înțelesul acestor reforme, comisia bugetară va fi îndatorită să-și prezinte raportul în termen de 6 săptămâni, altminteri Reichsrathul va fi îndreptățit să între în discuția proiectului de budget și fără acest raport. Numai raportorul va avea libertate deplină a cuvântului. Deputații nu vor putea vorbi decât trei sferturi de oră la discuția generală și 20 minute la discuția pe articole. Votare nominală nu se poate ordona decât la cererea a 100 de deputați. Cei cari conturbă ordinea, se vor exclude dela ședință pe timp de 5 zile, în caz de recidivă pe timp de 14 zile. Deputații cari vor ofensa persoane cari nu fac parte dintre membrii parlamentului, se vor pedepsi cu o excludere, pe timp mai îndelungat și suprimarea diurnelor.

O demonstrație plănuită contra lui Wekerle. Studenții croați din Viena s'au încercat Miercuri, să facă o demonstrațiune contra primului ministru Wekerle, în fața palatului ministerului unguresc. Poliția, fiind informată la timp, a împrăștiat pe demonstranți înainte de a se fi adunat.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

De prin Ardeal.

Tătarii la noi.

(Fine.)

În anul următor 1285 năvălesc de nou Tătarii Nogai. Trec prin Ardeal în Ungaria, devastând țara. În Ungaria sunt bătăți și-și fac rentoarcerea prin Ardeal, pustiind ținutul pe la Bistrița și Cluj. Sunt bătăți la Reghin și puși pe fugă. În Gherghiu le așin calea Săculii și-i resfiră.

În 1345 aflăm pe Tătarii năvălitori în Țara-Bârsei, unde fac mare stricăciune. Între altele cuprind și devastează castelul Feldiorii. Probabil, că în acest timp Brașovul asemenea a suferit de invazia Tătarilor, deoarece orașul s'a plâns la regele Ludovic cel mare, că i-s'au nimicit chirosoavele de privilegii și regele dă Brașovenilor un chrisov nou, cu datul de 26 Martie 1353, în care li-se ficează drepturile și obligamentele.

Cătră sfârșitul secolului XVI. Tătarii întovărășiți cu oștile Turcești au făcut multe prădăciuni; au incendiat peste 100 de sate în Ardeal și Ungaria.

Dela 1658 s'au repetat mai des invaziunile tătare. Anză a dat la început principele George Rákoczy II, care voind să-și câștige coroana Poloniei, a atras asupra sa urgia Turcilor și Ardealul a avut să indure mari suferințe. La ordinul Sultanului, Tătarii intră la 1658 în țară, devastază și aprind între altele Alba-Iulia, Aiudul și satele dimprejur. Aiudul a capitulat în Septembrie a aceluiasi an, în condiții foarte umilitoare. Tot atunci Tătarii sosesc la Cluj și orașul a scăpat de devastare, numai în schimb unei sume considerabile. Chanului Tătarilor și pașei dela Silistria au trebuit Clujenii să-i dea 20 mii de taleri, apoi alte sume și cadourii oamenilor chanului d. e. solilor ce au fost trimise de chan în oraș, 400 de taleri, Tătarilor, cari au străjuit în jurul orașului 260 de taleri etc. Primul senator de pe acest timp al Clujului, Lintzegg a însemnat în ziarul său toate pedepsele, ce a fost nevoit să le dea Clujul, cum și evenimentele de atunci.* El a fost trimis din partea orașului la chanul, să mijlocească reducerea pedepselor de bani. În ziar ne spune, că o oaste de Tătari să afla pe coasta dealului Fe-

* Ziarul lui Lintzegg să ață ca manuscris în arhiva Clujului. Vezi: Iakab Elek, Kolozsvár. t. 1888 vol. II pag. 663 ssg.

leac. Chanul cu pașa dela Silistria era la satul Tur, înspre Turda. De acolo am venit grozav de înfricat — scrie Lintzegg — mă temeam de robie, căci ori încătrău priveam ardeau satele în flăcări și până când am sosit la Feleac, trecând printre păgânii înfricoșiți, Pam aflat pe chanul în coasta Feleacului, în tabără... Era cu ei o mare mulțime de oameni robiți.

La 1660, o oardă tătărească devastează Turda. Turdenii se refugiază în cheia Turzii, unde să apără cu succes. Ademeniți prin promisiuni, capitulează și atunci sunt prinși și duși în robie*.)

La 1668 o ceată de Tătari fac prădăciuni în părțile Sibului. Atacă cetatea Simnicului, în care se adăpostiseră sătenii, dar nu o pot lua și dau foc satului de la poalele ei.

La 1690 aflăm Tătari și Turci pe la Cluj și Turda. Jăfuesc satele Cianul deșert, Comișigul și Turul în 17 Dec. intră în Turda și aprind o parte a orașului. Turdenii plătesc sultanului (!) tătărească 100 de galbini și alte sume frunțașilor tătari și așa scapă de un pericol mai mare. Ei părăsesc orașul, fugind dinaintea prințului

* Tröster, Das alt u. neu Teutsche Dacia, Das ist: Neue Besch. Sieb. 1666.

de Baden, care se apropia cu armata austriacă.

La 1707 au făcut mare devastare Tătarii în Săcuime, prin Gherghiu dar au fost alungați.

La 1717 o ordă tătărească trecând peste muntele Cucureasa, năvălește în Ardeal pe la Rodna și pradă ținutul până pe la Bistrița. Comandantul militar al Ardealului, contele Steinville îi lovește și-i scoate din țară.

La 1718 în timpul războiului împăratului Carol VI cu Turcii, o oaste de Tătari și Turci întovărășiți cu mai mulți emigranți unguri, fac o invaziune în comitatele Maramurăș și Solnoc-Dobâca. Tătarii sunt zdrobiți de maramurășeni la comuna Borșa. Aceasta a fost cea din urmă năvală tătărească în Ardeal. De atunci plăzirile noastre n'au mai fost călcate de copitele cailor tătărești.

Invaziunile tătare erau înspăimântătoare și din pricina robirii oamenilor. De robia tătărească se temeau strămoșii noștri tot atât de mult, sau poate mai mult, ca de moarte. Cauza era tratamentul barbar și neomenesc, de care aveau parte robii; Tătarii îi puneau la lucrurile cele mai grele, îi băteau, îi chinuiau și tractau cu ei ca cu dobitoacele. Tătarii duceau

Conflictul cu Croații.

Noul ban, președintele tablei în Agram Dr. Alexandru Rakodczay a primit deja decretul denumirii și a depus jurământul înaintea Monarhului. El a și fost interviuat și a declarat, că programul lui va fi *legile*, pe cari le va observa și executa strict. Toate faimele despre stabilirea unui regim de forță nelegală în Croația le-a declarat noul ban de născociri fără nici un temei. Coroana primind demisiunea contelui Pejachevich a dovedit prin asta — zice — că relațiile de până acum au lipsă de schimbare. A terminat asigurând din nou, că noul regim va avea înaintea ochilor numai legea, respectarea și executarea ei, cu alte cuvinte ceea ce decide dieta din Budapesta are să fie executat, ori vreau deputații croați ori nu.

Cum se va putea face aceasta, fără de a se lua refugiu în măsuri de forță e greu a înțelege. Mai ales după ce Croații sunt firm decizi de a persevera în poziția lor, atât în dieta ungară, făcând chiar obstrucție tehnică cât și în Croația contra noului Ban.

În ce privește legea și executarea ei știm ce înseamnă aceasta și din asigurările noului ban putem concluda, că el s'a pus cu totul la dispoziția guvernului unguresc. De aceea întonează mereu legea.

Alături deputații croați au ținut 2 conferințe în cari s'au ocupat cu stabilirea procedurii lor tactice, ce are să urmeze. Au organizat obstrucția tehnică și au făcut pregătirile pentru viitoarele ședințe.

Dispoziția în Croația nu e nici decum favorabilă noului curs. Banul, se crede, că va fi foarte izolat. Numai o parte din fostul partid național se crede, că i-se va alătura. Partidele coaliției croate îi vor face hotărât opozițiune. Pe Sâmbătă sau Duminecă se așteaptă sosirea deputaților croați în Agram. Se fac mari pregătiri pentru primirea lor demonstrativ. Tinerimea universitară a format un comitet, care a fost însărcinat cu aranjarea primirii și cu susținerea ordinii. Deputații croați vor ține în Dumineca viitoare adunări în mai multe cercuri electorale, în cari vor face dări de seamă asupra situației.

Guvernul român și chestia țărănească.

Chestia amnestiării.

Știm că în camera română d-l N. Iorga a adus în discuție prin cunoscuta sa interpelare adresată ministrului de interne, chestia amnestiării țărănilor arestați cu ocaziunea răscoalelor din luna Martie. La această interpelare a răspuns în aceeași ședință a camerei d-l ministru de interne I. I. Brătianu, expunând punctul de vedere al guvernului în chestiunea amnestiării.

Iată partea aceasta din discursul d-lui I. I. Brătianu:

»D-lor, viu acum la punctul al patrulea, cu care voi termina cuvântarea mea.

Ziceam că am rezerve de făcut asupra istoricului d-lui interpelator, care poate n'a fost în curent de ajuns cu toate manifestările mișcărilor de care ne întretinem; am asemenea rezerve de făcut asupra unui pesimism prea mare, cu care d-l profesor de istorie a descris țărănimea noastră. Este însă un punct asupra căruia suntem fără rezerve de acord cu toții și în Parlament și în afară: este necesitatea

oamenii în robie mai cu seamă din cauză ca să capete bani pentru răscumpărarea lor. Și cu cât răscumpărarea întârzie, cu atât erau robii tratați mai aspru.

Mulți ardeleni au mâncat pâinea amară a robiei tătarești. Nenorocii erau legați cu funii sau cu fășii din piei crude de bou și mânați ca vitele în lungi șireaguri, de parte spre răsărit, în stepele tătarești, de unde era anevoioasă întoarcerea. Când cu nefericita expediție polonă a lui George Rákoczy II. a căzut în prisoare la Tătari întreaga oaste ardelenă, împreună cu comandantul Ioan Kemény, principele de mai târziu. Kemény a stat doi ani în robie (1657—1659) și a fost răscumpărat de familia sa cu bani grei. Pentru eliberarea celorlalți ardeleni s'a făcut repartiție pe țara întreagă. Mihail Apafi, care asemenea fusese prins, a fost scos din robie de nevastă-sa. De altcun multe familii își răscumpărau cu bani pe membrii de-ai lor, căzuți în robie. Aceasta să vede și din Compilate (partea IV, titlu 7, art. 4 din anul 1659), în cari s'au măsurat față de acei, cari primind însărcinarea de-a răscumpăra pe vre-un rob, nu duceau banii la Tătari, ci-i foloseau spre scopurile lor, îi delapidau.

Unii, mai puțin, cari nu mai puteau

ca starea țărănimei să nu mai dănuiască cum este, (Aplauze mult prelungite) este conștiința clară că așezămintele acestui stat și că viitorul acestui neam nu vor fi trainic și temeinic așezate decât atunci când cu inima întreagă, întreaga masă a țărănimei conștientă și mulțumită va participa la viața națională (Aplauze îndelung prelungite).

Este un adevăr, care a intrat în mințile și sufletele tuturor, că este o necesitate de stat ca în granițele acestui regat, țărănul român să se simtă mai mulțumit, mai la el acasă, decât ori-unde aiurea. (Indelung prelungite aplauze).

Pentru a ajunge la acestea, precum vă spuneam la începutul cuvântării mele, vom face cu o hotărâre neînduplecată tot ce ne va sta în puteri.

Nu vom cruța nimic pentru a vindeca relele adânci, cari au adus țărănimea în starea actuală de suferință, care a permis unor cauze, acelea mai trecătoare, — a și produce efecte în revoltele de ieri. (Aplauze).

Sunt desigur diferite mijloacele, cari se impun guvernului și parlamentului pentru a-și ajunge țelul. Unele se vor adresa la starea materială; celelalte la starea sufletească a țărănimei; unele vor putea să aibă efecte mai mediate; pentru altele va trebui și ajutorul timpului. Cu aceeași energie ne vom îndruma pentru unele și pentru altele. Aceasta însă implică în primul rând liniștea în Statul nostru asigurată pe ziua de azi, pentru ca să-i putem asigura dezvoltarea pe ziua de mâine.

Și noi nu putem vorbi de măsuri de grațieri și de amnistie, decât întrucât ele vor fi compatibile cu această liniște în interiorul statului. (Aplauze).

Amnistia este o măsură de o excepțională gravitate politică. Ea implică ștergerea completă a crimelor chiar comise; și pentru ca ea să fie luată, se cere o matură și luminată chibzuință a celor cari o iau.

Amnistia este, după Constituțiunea noastră, o prerogativă regală. În ceea ce privește simțămintele Majestății Sale Regale față de țărănime, ele s'au arătat cu prisos când Maj. Sa a hotărât ca numele Său însuși să fie legat de manifestul guvernului. (Aplauze prelungete și îndelung repetate).

Dar în ceea ce privește solicitarea acestei înalte prerogative regale dela Majestatea Sa Regele, cel mai bun judecător nu poate fi decât guvernul. Rog pe majoritate să aibă încredere în simțămintele și hotărârile noastre. (Aplauze).

Zic guvernul, și aceasta nu implică de loc ca prestigiul Parlamentului să fie jignit prin acest rol al guvernului. Din contră, lucrarea între guvern și între Parlament este atât de intimă, încât orice act bine cugetat și bine luat de guvern, expresiune fidelă a majorității, înaltă tot deodată și prestigiul Parlamentului.

Pentru a lua o asemenea măsură, se cuvine ca ea să fie întemeiată pe o documentare sigură, se cuvine ca situațiunea să fie destul de bine limpezită pentru a nu se confunda acele rătăcirii nenorocite, făcute sub impulsivitatea unor nevoi reale și unor dureri cari nu se puteau stăpâni, cu alte soluri de rătăcirii făcute de conștiințe turbure, cari căutau unele foloase materiale, altele foloase de alt ordin, din mișcarea care putea compromite însăși siguranța Statului. (Aplauze).

Guvernul trebuie să privească chestiunea din toate punctele de vedere. Să aibă

suferi chinurile robiei, încercau să scape cu fuga, preferind a muri de foame pe drum s'au a fi sfâșiți de fiarele pustiurilor, decât să stea prinși. Fugarii se nutreau cu ierburi și rădăcini și înaintau noaptea, orientându-se după stele, iar ziua stăteau ascunși prin peșteri și scorburi de arbori, ca să nu fie aflați. Pentru a arăta în ce stare soseau fugarii în Ardeal, e destul cred, să citez un caz, de altcun puțin însemnat, de la finea secolului XVI-lea. În însemnările despre speșele și ajutoarele date în Dec. 1599 din casa unei biserici din Cluj, se află și poziția următoare: »unui om sărac, care a sosit fără haine (gol), fugind de la Tătari, i s'au dat în numele Domnului 25 bani.*)

Prin astfel de vremuri grele au fost nevoiți să hălăduiască strămoșii noștri. Suferințele lor noi cei de acum abia le înțelegem și numai așa ne putem înfățișa înaintea ochilor noștri sufletești scenele cumplite de pe vremuri, dacă cetim descrierile martorilor oculari, »cari — după cum zice Xenopol — departe de a exagera spăimântătoarea realitate, erau în nepuțință a o reproduce.

Silvestru Moldoven.

*) Iakab E. Op. citat. vol. II. p. 357.

în vedere, tot-deodată și siguranța statului și acea liniște socială dintre clase, care face ca amnistia să fie cu simpatie privită de atâtea inimi generoase. (Aplauze).

Trebuie ca guvernul să judece întrucât solidaritatea socială și siguranța statului permit și reclamă asemenea hotărâri și în ce timp în ce măsură pot fi ele luate.

Nu trebuie să uităm, că ele nu se pot lua decât cu cea mai cumpănită înțelepciune, ori câtă căldură ar fi în îmboldurile inimilor noastre și care ni-le face atât de simpatice.

D-lor, cu alte cuvinte trebuie să procedăm la un asemenea act, cu conștiința oamenilor, cari știu că nu este vorba de a scoate strigăte îndurerate, nici de a face gesturi teatrale, ci este vorba de a face un fapt înțelept, un fapt bun, un fapt românesc. (Aplauze prelungete).

Intrunirea majorităților.

Mercuri s'au întrunitia o consfătuire membrii majorității parlamentare, în care d-l Dimitrie Sturdza, președintele consiliului, a comunicat membrilor majorității rezoluțiunile luate de comitetul executiv al partidului național-liberal, relativ la instituirea unei comisii însărcinate cu elaborarea proiectelor de legi agrare. Însemnătatea esențială a acestei comisii este ca membrii parlamentului să fie totdeauna în curent cu reformele propuse de guvernul liberal.

Trebuie dar, zice d-l Sturdza, ca aceste legi să fie votate înainte de 1 Ianuarie 1908, pentru a le pune în aplicare în primăvara care vine. Guvernul va comunica, cât timp vor ține vacanțele, membrilor comisiei lucrările preparative executate de ajutoarele sale. Comisia se va întruni în ședințe regulate la București, cel mai târziu la 15 Septembrie, pentru a putea să termine lucrările înainte de 1 Noembrie. Ea se va compune din 20 de senatori și 30 de deputați, în afară de președinții și vice-președinții corpurilor legiuitoare vor stabili o listă de persoanele propuse pentru a face parte din comisiune.

Guvernul și comitetul executiv al partidului național-liberal a fost de părere ca membrii frunțași ai minorității să nu fie excluși din această comisiune. D-l Carp a fost contra. Față de această decizie a partidului conservator, zice d-nul Sturdza, vom proceda cum am avut deja intențiunea și vom desemna trei senatori și trei deputați din opoziție să facă parte din comisiune. Ne luăm responsabilitatea și paternitatea reformelor, pe cari le vom propune, dar nu vrem ca opoziția să fie exclusă dela studiarea acestor reforme. (Aplauze prelungete).

D-l Brătianu anunță, că va prezenta o lege prin care se va interzice senatorilor și deputaților de a fi și primari. Vorbind de interpelarea d-lui Iorga și de chestiunea amnestiei ridicată de interpelator, d-l Brătianu declară, că este o chestiune foarte gravă, care nu poate fi rezolvită decât atunci când responsabilitățile vor fi stabilite și justiția se va fi pronunțat. În starea actuală nu se poate acorda o amnestie decât producând grave dezordine, căci trebuie de protejată egal toate clasele sociale. Atât M. S. Regele cât și guvernul liberal s'au ocupat de chestiunea aceasta. Nimeni altul decât guvernul liberal n'are un interes mai viu pentru clasa țărănească, dar nu trebuie să ne expunem făcând greșeli, cari sunt de o gravitate excepțională când ele sunt făcute de un partid constituit. (Aplauze vii).

D-l D. Sturdza exprimă dorința ca membrii majorității să meargă pe căi drepte, nu lătrălnice.

D-l Ferechide sfătuiește în acelaș sens pe noii parlamentari.

D-l Sassu, deputat de Vaslui, protestează cu tot respectul în contra soluțiilor preconizate de guvernul liberal. Trebuie ca guvernul să întrebuițeze blândețea pentru țărani arestați cu ocaziunea turburărilor. Închisoarea miilor de țărani cauzează mari turburări la țară. Și aceasta este o calamitate inevitabilă. Cere ca guvernul să amnestieze pe toți țărani, sau în cazul cel mai rău, pe toți acei, cari n'au comis crime.

D-l D. Sturdza spune, că justiția trebuie să se pronunțe. Justiția și domnia legilor sunt fundamentele statului. Guvernul liberal își va face datoria în aceasta chestiune.

Scrisoare din București.

— 14 Iunie v.

Dela curtea regală română. — Știri parlamentare.

Astăzi MM. LL. Regele și Regina vor pleca la Sinaia, unde-și vor lua reședința de vară. Principesa Maria și cu copiii va

pleca mâine și se va stabili în castelul Peleşor. Principele moștenitor Ferdinand se află actualmente la Constanța, unde va asista la alergările de cai, cari se vor ține Duminecă 17 Iunie, pe hipodromul dela Anadolchioi. A doua zi Luni se va întoarce în capitală și apoi va pleca la Sinaia. Prin cercurile curții se afirmă că Regele Carol va pleca pe la sfârșitul lunii Iulie la Gastein, unde se va întâlni cu împăratul Francisc Iosif.

— Luni am asistat la niște interesante curse de cai pe platoul dela Cotroceni arangiate de ofițerii brigădei de cavalerie. Timpul era splendid. Premiile în obiecte frumoase și în bani (pentru soldați) au fost distribuite de principele moștenitor Ferdinand și de principesa Maria, care era îmbrăcată într-o splendidă toaletă trenantă, de fulard creme, având un voal lung de aceeași culoare. La aceste curse au asistat numeroși ofițeri ai garnisoanei, în frunte cu generalul Averescu, ministru de război

— Atât camera cât și senatul au votat legea prin care deputații și senatorii nu pot fi primari, afară de cel din capitală.

— Astăzi se va închide sesiunea extraordinară a corpurilor legiuitoare printr-un decret regal. Mai înainte însă se vor vota membrii comisiei agrare, care vor avea să studieze reformele pentru ameliorarea soartei țărănilor.

Cronica din afară.

Turcii neliniștiți de prietenia româno-bulgară. »Politische Correspondenz«, scrie că marea căldură cu care a fost primit principele Bulgariei, în recenta sa vizită la București, a deșteptat atențiunea Turciei. În unele cercuri turcești se explică intimitatea raporturilor între Bulgaria și România, înainte de toate prin dujmănia comună a celor două guverne față de cabinetul din Atena, din pricina conflictelor din Macedonia și din pricina activității bandelor grecești. În schimb, sferelor competente turcești se declară satisfăcute de călduroasele raporturi de amicitie între Poartă și România și de direcțiunea conservatoare a României în chestiunile balcanice. Amicitia către Turcia, exprimată de repetate ori de către regele Carol și de d-l Sturdza, precum și momentanele raporturi existente între Bulgaria și Serbia, explică pentru ce principele a preferit, spre a merge în străinătate, să treacă prin București, în loc de Belgrad.

Luptă între turci și armeni. »Politische Correspondenz« află din Constantinopol, că luptele dintre trupele turcești și bandele de insurgenți armeni, în viațelul Musch, continuă. La Bitlis, unde lipsesc trupe, a izbucnit o revoltă printre mahomedani. Valiul, grav rănit, a fost condus la spital. Un comisar de poliție a fost asasinat. Insurgenții au pus stăpânire de asemenea și pe telegraf. În jurul localității Bitlis mai multe sate armenesti au fost devastate. Ambasadorul rus Sinoviev a înmănat Porții o notă foarte energică, cerând trimiterea valiului din Trebisonda la fața locului pentru a deschide o anchetă.

Proclamarea ca rege a principelui Bulgariei. Din Sofia se anunță, că zvonurile cari circulă în mod periodic de câțiva ani încoace asupra încoronării ca rege a principelui Ferdinand, se susțin acum în cercurile de regulă bine informate, cari pretind a ști, că cu ocazia serbării dela 15 August a douăzeci de ani de domnie a principelui Ferdinand, acesta va fi proclamat ca rege al Bulgariei. Aceasta se aduce în legătură cu ultima întâlnire a principelui Bulgariei cu regele Carol al României.

Plângerile sârbilor din Bosnia și Herțegovina. Emigranții bosniaci în Serbia pregătesc un memoriu către conferința dela Haga, descriind reaua situație a sârbilor în țările de ocupație. În acest scop o deputațiune specială se va duce la Haga, spre a înmăna memoriul reprezentanților Angliei, Franței și Rusiei.

Evenimentele din Rusia.

Stolypin despre zemstvoudi. — Răspunzând unei telegrame a congresului zemstvoudilor, președintele consiliului, d-l Stolypin, a declarat că are încredere în forța de vitalitate a poporului rus și că se simte fericit a putea sprijini zemstvoudurile în activitatea lor pentru aducerea la îndeplinire a reformelor indicate de țar. D-l Stolypin adaugă, că nădăjduiește să poată aplica cu energie ordinul țarului și să restabilească în toată țara ordinea și putința unei vieți liniștite.

Turburări agrare. — Se anunță din Odesa, că în districtul Odesei au izbucnit

turburări agrare. Acestea ar fi în legătură cu dizolvarea dumei. Cu prilejul reprimării acestor turburări, mulți țărani au fost răniți. Câți-va au fost ucși.

Un nou partid politic. — Se anunță din Moscva, că fostul ministru din cabinetul Witte, Michael Feodorow, actualmente editorul ziarului liberal »Slovo« din Petersburg, și care se află la Moscva, cu prilejul congresului zemstvoorilor, se ocupă cu stăruință cu organizarea unui nou partid compus din elemente constituționale moderate. Programul acestui partid, care se va numi »partidul politicii reale«, e aproape identic cu cel al partidului cadetilor. Totuși el diferă de acesta în două puncte esențiale: în chestiunea poloneză și în cea agrară.

Fedorow vrea să acorde Poloniei o largă administrație independentă, însă nu și autonomie, și e adversar al împărțirii imperiului în 20 de departamente. El proiectează să impună pe marii proprietari cu un așa de urcat impozit progresiv pe pământ, încât aceștia să fie nevoiți a înstreina moștile lor în cea mai mare parte la țărani. E vorba de cea mai mare parte din drapta și Octombriști, să intre în noul partid.

STIRILE ZILEI.

— 15 Iunie v.

Reorganizarea armatei române. Din București se scrie: Se zice, că d-l general al armatei, ar studia un proiect de organizare, după care infanteria română s'ar ridica la 36 regimente a 3 batalioane permanente și 1 secție de mitraliere, iar trupele teritoriale ar forma deosebit 18 regimente a 3 batalioane. Brigadele din infanterie s'ar compune din 2 regimente permanente și 1 teritorial. Milițiile s'ar organiza iarăși în 18 regimente a 3 batalioane cu artilerie și cavalerie de miliții și ar forma armata de a II-a linie. Astfel, ar fi în total 72 regimente și 9 batalioane de vânători, sau un total de 225 batalioane de infanterie, plus batalioanele de depozit. Cavaleria ar consta din 9 regimente de cavalerie, câte unul pentru cele 9 divizii, iar roșiorii ar forma 1 divizie independentă de 3 brigade a 3 regimente, plus un divizion de artilerie călărească și mitraliere. Artileria ar forma 18 regimente în 9 brigade, pentru cele 9 divizii, deosebit de 3 divizioane de obuziere a 3 baterii și tot atâtea de munte, împărțite la câte 3 divizii. În fine proiectul ar prevedea 1 inspector general al armatei și pentru timpul de campanie, 3 comandamente de corp de armată a trei divizii fără servicii administrative.

Rezultatul examenului de maturitate dela gimnaziul din Beluș pe anul 1906/7 este următorul: 3 eminenți: Sabin Lupan, Sabin Oprean, C. Vargha; 9 cu calcul general bun: E. Balog, I. Capra, N. Cristea, P. German, I. Groza, N. Klein, D. Kővári, C. Neagu, A. Papp și 22 simplu maturi: A. Birou, V. Bleda, I. Budescu, V. Bulz, E. Coza, A. Ciplea, I. Doboșiu, E. Cardoșiu, R. Laza, G. Lazar, I. Loringiu, M. Morariu, V. Mureșianu, I. Novac, T. Pinteru V. Pop, I. Ritter, Eliza Ștefanica, S. Ștefa, A. Săbău, I. Triffa, I. Vlaicu. La examenele scripturistice au căzut 2. Din un studiu au căzut 7, definitiv 1. S'au prezentat cu totul la examen 44 candidați.

Dela universitatea din Budapesta. Cu data de 27.1.c.nise scrie: Tînărul stud. în medicină, d-l Aurel Stoian originar din Bran, a trecut în zilele acestea cu succes »bun« rigoroasele prescrie după legea cea nouă — la facultatea de medicină din Budapesta. Tînărul rigorosant este fiul cel mai mic al harnicului proprietar Ioan Stoian, care și-a crescut familia atât de bine. Fiul cel mai mare și-a luat doctoratul în filozofie și filologie la facultatea din Lipsca și de prezent e profesor în Tulcea; cel mezin în anii trecuți și-a luat doctoratul în medicină și de prezent e medic de cerc cu bun renume în Ilva-mare. — Mărgărint.

Nou avocat român. D-l Dr. Iosif Bocane anunță, că și-a deschis cancelaria advocațională în Dej (Dés) strada Lakkanya Nr. 12.

Logodnă. Eliza Rozsnyay și Dr. Ioan Bian, logodiți. Blaj, 24 Iunie 1907.

Cununie. Patriciu Lobontiu, preot gr. cat. în T.-Silvaș și Ioan Nodiș cu soția Teodosia n. Cupșa preot gr. cat. în Costeni ne anunță cununia fiilor lor Victoria și Paul, care se va celebra în 18 Iulie st. n. la 4 oare după amiază, în biserica gr. cat. din T.-Silvaș. T.-Silvaș. — Costeni, Iulie 1907.

Vapoarele române »Principesa Maria« și »Dacia«. Vaporul »Principesa Maria«,

care a suferit avarii la Tenedos, a sosit la Livorno, unde i s'au făcut reparațiile în atelierele navale locale. Acum se lucrează la schimbarea căldărilor, cari au fost demontate și vor fi înlocuite cu altele noi. Lucrările de reparație radicală vor fi terminate în curând.

Experiențele ce s'au făcut în largul oceanului cu noul vapor »Dacia«, care a fost construit în șantierul din St.-Nazaire (Franța), s'au terminat, dând un rezultat satisfăcător. Vaporul a suportat o presiune cu mult mai mare decât cea prevăzută din caietul de sarcini. Se speră că, la sfârșitul lunii, vaporul va sosi la Constanța.

Un notabil aromân răpit de Greci. Din Constantinopol se anunță, că notabilul aromân Jamni Barba din Grevena, a fost răpit de o bandă grecească, care voește să-l silească a se greciza.

Nenorocirea unor nuntași. Din Lemberg se anunță că în localitatea Stryl (Galiția), un număr ca de 50 nuntași, se reuniseră în dans într-o casă unde se construise o dușumea provizorie. Dușumeaua s'a prăbușit și toți cei din casă au căzut în pivniță. 16 persoane au fost grav rănite.

Mișcarea antidinastică în Spania. Din Lisabona se anunță, că mișcarea antidinastică, care zi cu zi ia proporții amenințătoare în întreaga Portugalia, va avea de urmare neapărat o mare criză. În caz că regele Don Carlos va fi detronat, nu va fi chemat pe tronul Spaniei ducele de Braganza, de oarece acesta nu dispune de un partid organizat, așa că proclamarea republicii pare sigură. Și senatul universitar împărtășește acum ideea republicană. Regele Carol, urmând sfatul regelui Angliei, a cerut demisiunea ministerului Franco, crezând că prin aceasta se va restabili ordinea în regat.

O mare nenorocire. În curtea unei fabrici din Berlin, s'a petrecut Mercuri o groaznică nenorocire, în următoarele împrejurări: Un căruțaș întovărășit de mai mulți lucrători se pregăteau să coboare în pivniți un număr de butoaie pline de ulei. În momentul când un butoiu fu răsturnat pe o treaptă de piatră a pivniței, butoiul pleznă și tot uleiul se revărsă. Lampa aprinsă, care sta alături, explodă și tot uleiul revărsat se aprinse. Doi lucrători îngroziți de marea de flăcări începură să alerge prin curte cu hainele de asemenea în flăcări și fără să bănuiască, că în bazinul din apropiere se află apă clocotindă, au sărit într'insul, afundându-se în el. Cu mare greutate nenorocii lucrători au fost scoși din bazin de tovarășii lor de muncă. Starea lor e disperată.

Un groaznic atentat. Din Tiflis (Caucazia) se anunță: Pe când o mare mulțime de lume se afla în grădina Soriban, s'au aruncat 10 bombe în grădină. Acum grădina e plină de cadavre și de răniți.

Prințul moștenitor sârb luat drept contrabandist. Din Belgrad se anunță, că principele moștenitor George, ducându-se cu o luntre cu motor să pescuiască în râul Sava, întovărășit de profesorul Petrovici, și apropiindu-se prea mult de țărmul croat a fost luat drept contrabandist de gardii financieri unguri. Aceștia l'au somat mai întâiu să se oprească; el nesupunându-se au tras asupra lui. Luntrea a putut totuși să se retragă neatinsă.

Avis. Sâmbătă în 29 Iunie este deschisă farmacia »La urs« a lui Victor Roth, Colțul Strada Hirscher și Orfanilor Nr. 1. (fost Târgul Straelor) în apropierea teatrului.

Luptă pentru o școală. Sub titlul acesta ziarul »Erdelyi Hirlap« publică în numărul său de ieri următoarele: »Adunarea românească ținută ieri în comuna Măciș (Hosszumacsksás, com. Clujului) are un interesant trecut. O rugare veche, aproape de patru ani, a înaintat comuna pentru căpătarea unei școli. Iar satul ăsta frumuseț, are într'adevăr lipsă de o bună școală ungurească, pentru-că în ultimii 30 de ani, comuna, care a fost aproape ungurească, întreagă s'a valahizat.

»La maghiarii, câți mai sunt, se vede pe haina lor caracterul românesc și fără preot fără școală pierdem și această mică maghiarime.

»Locuitorii satului cu buze valache au cerut dela ministrul de instrucțiune publică, înainte de asta cu patru ani, să le facă o școală. Ei dau loc, acoper penzia învățătorilor, se deobligă și la susținerea școlii, numai școală să fie, pentru-că este rar omul care știe scrie în sat. Rugarea lor n'au împlinit-o. Mai apoi sinodul parochial valach a început să amenințe, că dacă statul nu edifică școală, va edifica el școală confesională. Autoritatea adminis-

trativă a început a urgenta în minister chestia școlii din Măciș, dar anul trecut a căpătat răspunsul, că nu-s bani pentru ea, dar necondiționat o vor lua în marginele budgetului pe 1907. Dureros însă, că nici în marginele acestui budget n'a început edificarea școlii. Acum însă preoțimea și învățătorimea valahă — după cum suntem informați din izvor sigur — se ocupă serios cu chestia edificării școlii. Publicitatea o ocolesc deocamdată, și în adunarea de ieri au voit să desbată afacerea dar prezentându-se în mod neașteptat și notarul districtual Kárpáti, — au luat-o dela ordinea zilei. Atragem atențiunea directorului dela Emke asupra acestui fapt. Să facă tot, în chestia școlii dela Măciș, pentru-că lucru merge înainte, și întârzierea ar putea strica cauzei maghiarimei.

Pentru aceia, cari vor să fie informați mai bine despre vederile și nizuințele soviniște ale foaiei amintite din Cluj, poate servi știrea de mai sus ca îndreptar, căci în ea se reoglindează acțiunea antivalachă, pentru-care pledează zilnic »Erdelyi Hirlap«. De altfel se vede din cuprinsul întregii știri, că multe sunt exagerate și anume prezentate așa cum convine mai bine nizuințelor ce se ascund sub lozinca »romaghiarisirii«. Mai e de remarcat apelul ce se face la concursul directorului »Kulturegyet«-ului.

Unde nu mai ajung să funcționeze fondurile lui Apponyi se face apel la »Kulturegyet«, ca să îngrijească ea de viitorul școlilor valache. Și apoi tot mai susțin că scopul lor nu este de a maghiariza!

Lugoș, 25 Iunie 1907.

(Hramul catedralei române unite din Lugoș. — Ruga. — Starea sămănăturilor din Bănat).

Am asistat la frumoasa serbare a hramului bisericii catedrale române unite împreună cu petrecerea populară numită »Ruga«. Serbarea favorizată de un timp admirabil, a durat 2 zile: ziua primă și a doua de Rosalii. Biserica soră gr. or. își serbează hramul la sf. Măria-mare.

În Sâmbăta Rosaliilor seara la 7 oare s'a ținut înserat cu lithie și utrenie în biserica catedrală din piață.

Duminecă dimineața bubiutul treacurilor anunță, că serbarea s'a început. La oarele 9^{1/2} a. m. biserica catedrală era aproape plină cu credincioși, cari dimpreună cu marea asistență de preoți și ministranți îmbrăcați în frumoase ornate stăteau la intrarea principală, așteptând sosirea P. Sf. Sale Episcopului Dr. Vasile Hossu. Acesta sosi în sunetul clopotelor și fu întâmpinat de preoți. Imbracă patrafrul, paliu și mitra, apoi întreg convoiul se îndreptă spre altar în vreme ce corul mixt al catedralei întonează o cântare de primire. Ajungând în fața altarului sub baldachin episcopul desbracă paliul și îmbracă ornatele obicinuite la celebrarea sf. liturgii. Înainte de a începe sf. slujbă îi sfințește întru lectori pe teologii Valer Muntean și Virgil Pop.

Cântările și răspunsurile în detursul serviciului divin sunt executate foarte frumos din partea corului mixt al catedralei. La apostol am avut ocaziunea să observ ceva, ce prin alte ținuturi nu prea avem ocaziunea a observa și adevă că toate ce a servit episcopul, apostolul totuși a fost cetit foarte frumos și respicat, cum aratori am avut ocaziunea a auzi, din partea unui copilaș de vre-o 10—12 ani cu numele Dobrin, îmbrăcat fiind în ornat bisericesc. Predica a spus-o P. Sf. Sa Episcopul. A vorbit cu eloquentă despre rugăciune, despre însemnătatea rugăciunii și despre modul cum trebuie să ne rugăm. Întreaga predică a fost întretășută de niște comparații foarte frumoase și potrivite.

La priceasnă corul a cântat cu mult succes »Concertul I. bisericesc« de G. Muzicescu. La finea sf. liturgii a fost procesiune, care a încunjurat biserica cetindu-se 4 evanghelii. Serviciul divin s'a sfârșit la oarele 12 a. m.

După prânz a fost vecernie, la care încă a pontificat episcopul asistat de canonicii Boroș și Nestor și de părintele Pojar. După vecernie la oarele 5 p. m. s'a început »Ruga« fiind de față episcopul și canonicii Boroș, Nestor și Telescu precum și mai mulți preoți, iar dintre străini d-nii Fialka, fșpan; Pop, director de finanțe în Zombor, iar mai târziu și d-l Francis Hossu-Longin, adv. din Deva, etc. Începându-se dansul s'au încins tinerii la o »Lugojană« și au mănăto înainte până târziu.

Starea sămănăturilor de pe la noi e îndestulitoare. Recolta de grâu, săcară

și orz promise a fi mijlocie, cea de ovăș bună, iar cea de cucuruz foarte bună.

Să sperăm cele bune.

Gaius.

• ULTIME STIRI.

Budapesta, 28 Iunie. În conferința clubului croat deputatul Spincici a talmăcit simpatiile clubului slav din Reichsrath. El zise că Sârbii și Croații austriaci urmăresc lupta Croaților din Ungaria pentru dreptul limbei lor cu simpatie. Slavii de Sud voiesc să sprijinească luptele Croaților și vor cere dela guvernul austriac printr'o interpelație să-i invite și pe reprezentanții Croației la negocierile pentru pactul economic în sensul legii dela 1867. Croații au salutat pe trimisul Slavilor austriaci cu mare entuziasm.

Agram 28 Iunie. Adunarea cetățenilor a luat poziție contra noului Ban. Toate foile croate se pronunță în contra lui Rakoczay.

București, 28 Iunie. În ședința de ieri a camerei dep. N. T. Pop spune că s'a promis de cătră guvern, că se vor acorda despăgubiri, vede însă că acum guvernul n'a adus în discuție nici o lege pentru acordarea despăgubirilor. D. Sturza spune că chestia trebuie mai întâiu discutată și studiată bine. A spus la intrarea dela Craiova și la cea din Brăila că se vor da despăgubiri. Cuvintele spuse la acele intrări sunt cel mai bun răspuns pentru acei cari se indoesc. N'a putut aduce în discuție acum un proiect pentru despăgubiri, deoarece nu se știe încă nici pe ce puncte se va face discuția acestei chestiuni. Dep. N. Iorga ridicându-se spune că e foarte rău că în parlament, în sesiunea extraordinară se înlătură discutarea chestiunilor mai importante. Astfel s'a întâmplat cu d-l Pietraru, când vorbise despre despăgubiri și nimeni de pe banca ministerială nu i-a răspuns. Ar voi să știe că comisiunea pentru reforme, în ce fel va fi întocmită și care va fi norma, după care se va compune și lucra. Președintele răspunde d-lui Iorga, că observațiile acestea putea să le facă când a venit în discuție chestia, iar nu acum, după ce s'a aprobat numărul discuțiilor din ședința trecută. Dep. țărănesc Neculai Matei spune, că ceea ce au făcut țărani în Martie au făcut fără să-și dea socoteală. Știe că se va numi o comisiune care să aflu relațiile dintre țărani și proprietari, crede însă că chiar dacă acea comisiune ar reuși să îmbunătățească relațiile dintre țărani și proprietari, țărani tot vor suferi, tot vorsta prost. Guvernul ar trebui să ia alte măsuri: să facă ateliere pe lângă școlile de la sate pentru ca țărani să prindă gust de meserii și să aibă un mijloc pentru existență atunci când nu va fi grâne. Cere apoi să se înființeze cooperative de consum și producțiune. Roagă ca aceste dezeritate să se aibă în vedere de comisiunea pentru reforme. Dep. țărănesc Dincă Schileru dă cetire unui lung memoriu în care expune pentru comisiunea dereforme mai multe chestiuni cari ar trebui avute în vedere la întocmirea noielor legi. D-sa termină cerând modificarea legii electorale în sensul introducerii colegiului unic. D-l D. Sturza propune camerei alegerea unei comisiuni care să se întrunească la 15 Septembrie și să lucreze până la finele lunii Octombrie, când se vor întruni camerele ca să se ocupe de proiectele întocmite Comisiunea se alege.

Petersburg, 27 Iunie. Hotărârea comitetului terorist de a răspunde la dizolvarea dumei prin atentate sângeroase a început a fi pusă în aplicare. La Tiflis a fost omorât prin mai multe focuri de revolver generalul Kukudschanow la Baku a fost omorât șeful de poliție Levicov, iar la Rostov directorul închisoarei Serbacov. Poliția din Petersburg a reușit să pună mâna pe lista unui mare număr de înalți demnitari condamnați la moarte de comitetul terorist. Garda militară din Krasno-iarsk, unde se află închiși numeroși soldați compromiși în mișcările politice, a fost atacată ieri-noapte de un grup numeros de oameni înarmați. Comandantul și mulți soldați din gardă au fost omorâți. O bună parte din deținuți a fost pusă în libertate.

Montpellier, 28 Iunie. În cursul primului interogator d-l Marcelin Albert, conducătorul mișcărilor viticultorilor din sudul Franței, a declarat că n'a avut intențiunea să facă războiul legilor, nici oame-niilor, ci să salveze agricultura.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 28 Iunie 1907.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fi
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	17	—
"	Grâu mijlociu	16	—
"	Grâu mai slab	15	—
"	Grâu amestecat	14	—
"	Săcară frumoasă.	13	—
"	Săcară mijlocie.	12	—
"	Orz frumos	11	—
"	Orz mijlociu.	11	—
"	Ovăș frumos.	9	—
"	Ovăș mijlociu	8	—
"	Cucuruz	11	—
"	Mălaiu (meiū)	10	—
"	Mazăre.	22	—
"	Linte	60	—
"	Fasole	18	—
"	Sămânță de in	20	—
"	Sămânță de cânepă	19	—
"	Cartofi.	3	—
"	Măzărache.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	28
"	Carne de porc	1	36
"	Carne de berbec.	—	96
100 kil.	Său de vită prospăt	40	—
"	Său de vită topit	62	—

„Sătmăreana“,
Institut de credit și economii, societate
pe acții în Seini (Szinárváralja).

Concurs.

Se publică concurs pentru un
post de practicant dotat cu un salariu
de 840 coroane.

Reflectanții au să documenteze,
că au absolvat cu maturitate o școală
comercială superioară și că posedă
deplin — în scris și vorbire — limba
maghiară și event. germană.

Practicantul ales are să-și ocupe
postul imediat după alegere sau cel
mult până în 1 August st. n.

După un an de serviciu de probă
prestat spre îndestulare practicantul
va fi denumit de oficial cu salariu de
1200 coroane și adaus de salariu în
înțelesul statutelor.

Recursele se vor trimite până
în 8 Iulie st. n. la adresa: „Sătmă-
reana“, institut de credit și economii,
societate pe acții în Seini-Sziner-
váralja.

Direcțiunea.

La tipografia și libreria A. Mureșianu
se află de vânzare următoarele:
Cărți literare aparute din ediția „Minerva”,
București.

N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istorio-
ră pentru tinerime, localizată după
nemțesce. 193 pag. Prețul cor. 1.50
Vasilie Pop. „Domnița Viorica“ ro-
man. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
M. Salodeanu. „Floarea Oflită“, ro-
man. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
Ștefan Iosif. „Credință“ Poesii à cor. 1.50
Em. Gârleanu-Emilgar. „Bătrânii“,
schite din viața boerilor moldoveni 1.50
Eugeniu Bouréanu. „Povestiri din
copilărie“. Prețul à cor. 1.50
M. Eminescu. Poesii postume, ediție
nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
N. N. Beldiceanu. „Chipuri dela Maha-
la“ Contine 805 pag. Prețul cor., 1.50
Ion Manolache-Holda. Fețe, portrete
schite și nuvele, ediție I. 316 pag.
Prețul Lei 1.50
II. Chenă. „Fragmente“. Un sir de in-
teresante articole (informațiuni lite-
rare), și sunt o continuare a volu-
melor „Preludii“ și „Foilétoane“ scri-
se. 246 pag. Prețul Lei 2.50

În institutul grafic „Minerva“ a apărut
„Popasuri vânătoarești“ de Ion Băr-
seanu pe 205 pagini formatul octav mare
prețul cor. 1.50 bani plus 20 bani porto.
Se poate procura prin librăria A. Mureșianu
Brașov.

„Doamne ajută-ne“. Schițe din po-
por de **Romulus Cioflec**, à 2 coroane plus
10 bani porto. A se procura prin librăria
A. Mureșianu.

Al. I. Odobescu opere complete.
Vol. I. Pagini 360. Prețul Lei 1.50.

M. Sadoveanu. Amintirile căpraru-
lui Gheorghită. Pagini 280. Prețul Lei 2.
Din operele complete a lui Ioan Crean-
gă a apărut ediția a doua. Prețul 1 cor.
50 fil plus 20 b. porto.

„Căluza stațiilor balneare“ de
Aurel Scurtu. Prețul 1 cor. 50 fil. plus 20
bani porto.

„În institutul grafic Minerva“ Bucu-
resc a apărut „Opere complete“ de **N.
Nicoleanu, C. Stamati și V. Cârlova** la
olaltă într-o singură Brosură. Prețul 1 cor. 50
plus porto 10 bani se pôte procura
prin Librăria A. Mureșianu Brașov.

A apărut „Dac’ășî fi o pasărică“ o
romanță frumoasă pentru voce și piano, cu-
vintele de **I. Ioanovits**, compusă de d-l
Stefan C. Voicu. op. 1. prețul 80 bani plus
5 bani porto și se pôte procura prin Li-
brăria A. Mureșianu Brașov.

Pentru morburî de stomac!
Celor ce prin recelă, înbuibare, mâncări greu de mistuit, ferbințeli,
prea reaf, său viață neregulată și-au tras un morb de stomac și anume:
Catar de stomac, cărcei, dureri, mistuire rea,
se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun
Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich
Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și
vindicătoare cu vin bun, întărește stomacul și organismul de
mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și
ajută la formarea de sânge sănătos.
Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la
inceput. De aceea să se folosescă de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap,
răgăială, grătă, slăbiciune, vomare, dispăre adese-ori după folosirea a câteva
sticle de vin de burueni.
Constipația și urmările ca: neastîmpăr, colică, bătaie de inimă,
insomniă, congestiune la ficat, splină, hemoroide, se
delătură întrecuțând vinul de burueni. Asemenea curăță din stomac materii
stricăcioase prin eșirea ușorâ la scaun.
Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea
provin adeseori din mistuire rea și din dispoziție lănvăcioasă a ficatului.
Persone cari pătinesc de lipsa de apetit, nervositate, durere de cap, insom-
nie, tângese cu încetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață.
Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănesce, mișcă
prefacerea substanțelor, alină nervii excitați și produce vioiciune de viață.
Mulțime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.
Vin de burueni se capătă în sticle à 3 cor. și 4 cor.
în farmaciile din: Brașov, Săcele, Cristian, Rășnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bod,
Feldiôra, Ilyefalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Papoloz, Zăgon, Kovászna, Beresnyó,
Sepsi-Szt.-György, Bôlön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsombor, Darocz,
Homorod, Kôhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Bărânykut, Boldogváros, Boholcz,
Szásztlyukos, Bethlen, Sárkány, Almásmezô, Zernest, Törösvár, Vajdarecse, Voila, N.-
Sink, Aiud, Panticu, Kézdivásárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszében și în tôte
farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmaciile din
Brașov: a d-lor Heinrich G. Obert, Victor Roth, Eugen Neustädter la „Ingerul păzitor“,
Ferdinand Jekelius la „Speranța“. — Trimite 3 său mai multe sticle cu prețurile originale
în ori și ce localitate din Austro-Ungaria.
Să se ferescă de imitație.
Cereți anume **Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.**
Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 450-0,
sîrpt de vin 100-0, Glicerîn 100-0, Vin roșu 240-0, sîrop de fragi 150-0, sîrop de cîreșe
320-0, fincen, anason, rădăcina helen, rădăcină americane, rădăcină de inzian, rădăcină
calmusa a. 10-0. Aceste părți constitutive să se amestece.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.
Acest stabiliment este provădut cu cele mai
bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot
felul de caractere de litere din cele mai moderne
este pus în pozițiune de a puté escuta orî-ce
comande cu promptitudine și acuratețâ, precum:
IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colorî.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.
ANUNȚURÎ.
REGISTRE și IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri.
BILANȚURÎ.
Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în tolă mărimca.
TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PREȚURÎ-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.
Comandele eventuale se primesc în biuroul
tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta-
giul, înderept în curte. — Prețurile moderate. —
Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.
Important pentru vîndătorii de cărți prin orașe și tîrguri
este cartea de rugăciune
„Lauda lui Dumnezeu“
pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprinđend rugăciuni de
dimineta și de sêrâ, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte
multe rugăciuni folositoare 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.
Acesta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până
acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să
stăm în privința acesta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte na-
ționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s’a făcut Ro-
mânilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și
se pôte căpeta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și tôte
în preț forte moderat.
Prețul lor este:
Cor. b. Cor. b.
Legătură trainică nêgrâ și au-
rită cu său fără chip sfânt —.90
Imit. de fildes în alb său negru 1.80
" " cu încheietóre 1.80
" " cu cadriu argintat și încheietóre 2.10
Imit. de fildes cu catifea și in-
chietóre 2.65
" " cu catifea și po-
dôbâ mai mare 3.10
Vîndătorii de cărți primesc un rabat
mai considerabil.
Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugă-
ciune“ întocmită de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului
episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprin-
đend asemenea tôte rugăciunile nôstre folositoare ar fi cea mai potrivită carte
de rugăciune pentru tóți școlarii.
Prețul acestei cărți:
În pânză nêgrâ cor. 1.—
" " " ceva mai luxosâ cor. 1.20
" " " format ceva mai mare cor. 1.40
Tôte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mu-
reșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vîndătorii.

Articole de toaletă: Săpunuri de toaletă, Parfumerie, Eau de cologne, Pudră, Pomadă, Cremă, Pastă pentru dinți, Apa de gură, precum și articoli pentru cultivarea pielei, fabricat strein și indigen. Asortiment bogat, se capătă cu preț foarte ieftin la
G. EITEL,
Strada Vămei 18.